

Internetowa wideo-ewaluacja w kształceniu instruktorów nauki jazdy

DRIVER
INSTRUCTOR
EDUCATION 2.0

Podnoszenie kompetencji w przekazywaniu wiedzy z wykorzystaniem nagrań wideo w internecie

Wymagania co do kompetencji w zawodzie instruktora nauki jazdy w ostatnich latach zdecydowanie wzrosły. Instruktorom i instruktorom¹ nauki jazdy potrzebne są dzisiaj przede wszystkim zaawansowane kompetencje dydaktyczne. Jednakże w krajach Unii Europejskiej środki szkoleniowe mające na celu podnoszenie tych kompetencji wykazują duże różnice; brakuje spójnych wytycznych i obowiązujących standardów w tym zakresie. Zadaniem projektu LEONARDO DA VINCI „Driver Instructor Education 2.0” jest wspomaganie rozwoju kompetencji nauczycielskich przyszłych instruktorów nauki jazdy poprzez wykorzystanie internetowej wideo-ewaluacji. Na specjalnym portalu internetowym kandydaci na instruktorów mogą oglądać nagrania ze swoich zajęć oraz opracowywać postawione im zadania, zamieszczając w filmie – z precyzją co do milisekundy – komentarze tekstowe, rysunkowe bądź inne. To innowacyjne rozwiązanie techniczne daje ogromny potencjał dydaktyczny na płaszczyźnie indywidualnej jak i organizacyjnej. Jego głównym zadaniem jest wspieranie umiejętności autorefleksji jak również kompetencji nauczycielskiej oraz emisji głosu. Nie mniej ważne jest wspomaganie wymiany doświadczeń między nauczycielem i uczniem, a także współpraca międzynarodowa.

Wzrastające oczekiwania wobec instruktorów nauki jazdy: kompetencje nauczycielskie jako kwalifikacje kluczowe

Ostatnie lata przyniosły znaczne rozszerzenie profilu wymagań wobec grupy zawodowej instruktorów nauki jazdy. Ma to bezpośredni związek między innymi z postępem technologicznym, zwiększonym zagęszczeniem ruchu komunikacyjnego oraz z jednorodnością grupy docelowej. W swoim życiu zawodowym instruktorzy postawieni są z jednej strony przed zadaniem przekazywania kursantom umiejętności prowadzenia pojazdu, z drugiej zaś strony przed zadaniem przekazania wiedzy, umiejętności i sprawności bezpiecznego, odpowiedzialnego oraz oszczędnego kierowania pojazdem. Instruktorzy nauki jazdy są wobec tego skonfrontowani z wysokimi wymaganiami dydaktycznymi i potrzebują odpowiednich kompetencji nauczycielskich. Swoich kompetencji muszą dowodzić w częstokroć złożonych i stresujących sytuacjach drogowych (w zależności od zagęszczenia ruchu na drodze oraz osobowości kursanta).

Poza przekazywaniem wiedzy fachowej z zakresu technologii oraz polepszaniem umiejętności jazdy, głównym celem szkolenia przyszłych instruktorów jest wspieranie rozwoju ich kompetencji nauczycielskich. Na poziomie Unii Europejskiej próżno jednak szukać standardów wspierania tych kompetencji, które mogłyby znaleźć praktyczne zastosowanie. Jest to uwarunkowane głównie dużymi różnicami w systemach szkolenia. Do dziś brakuje profesjonalizacji szkolenia instruktorów poprzez międzynarodową i międzyinstytucjonalną wymianę wiedzy i doświadczeń.

Jak należy się uczyć uczenia innych – to, zarówno w kształceniu instruktorów, jak i gdzie indziej – kwestia w pierwszej linii dydaktyczna. W szczególności media cyfrowe, takie jak technologie internetowe i wizualne, posiadają duży potencjał zastosowania we wspieraniu kompetencji dydaktycznych: nagrania wideo z zajęć są wykorzystywane w szkoleniu instruktorów jako materiał demonstracyjny już od dziesiątek lat. Za pomocą dzisiejszych technologii internetowych i wizualnych możliwym staje się wykorzystanie dostępnych materiałów w sposób aktywny i konstruktywny, a nie tylko czysto receptywny. Narzędzia internetowe umożliwiają indywidualną jak i grupową pracę nad nagraniami wideo i otwierają tym samym nowy potencjał dydaktyczny. Na przykład poprzez analizę materiału wideo, udokumentowane zachowanie pobudza kandydatów na instruktorów do autorefleksji.

Projekt LEONARDO DA VINCI „Driver Instructor Education 2.0” (DRIE) łączy powyżej opisane zapotrzebowanie na wpieranie kompetencji nauczycielskich z potencjałem nowych mediów cyfrowych. Nadrzędnym celem jest profesjonalizacja uczenia się nauczania przez instruktorów nauki jazdy w wybranych krajach europejskich (Niemczech, Austrii, Belgii, Włoszech). Projekt ten czerpie zyski z już istniejącej wiedzy na temat wspomaganie kompetencji trenerów w sporcie, która zostaje przeniesiona do kontekstu szkolenia instruktorów nauki jazdy i dopasowana do nowych wymagań. DRIE można najlepiej opisać jako wspierany badaniami naukowymi projekt transferu innowacji, którego istota tkwi w rozwoju i implementacji.

¹Aby tekst był lepiej czytelny, używana będzie tu męskoosobowa forma. Jeśli nie jest wyraźnie inaczej zaznaczone, mowa tu zarówno o kobietach i jak i mężczyznach instruktorach.

Implementacja i rozwój

Podczas tworzenia oraz opracowywania koncepcji internetowej wideo-ewaluacji w równej mierze wykorzystano doświadczenia płynące z nauki oraz praktyki. W projekcie współpracują z jednej strony ośrodki kształcenia instruktorów, w których odbywa się między innymi teoretyczne szkolenie kandydatów na wykonawców tego zawodu. Z drugiej zaś strony w projekcie biorą udział ośrodki kursowego szkolenia kierowców, które przyczyniają się przede wszystkim do praktycznego aspektu projektu, przyjmując kandydatów na instruktorów jako praktykantów. Dalszymi partnerami projektu są Europejskie Stowarzyszenie Ośrodków Szkolenia Kierowców (związek zawodowy) oraz Ghostthinker GmbH, agencja ds. dydaktyki internetowej i innowacji w nauczaniu. Za koordynację i wsparcie naukowe projektu odpowiada Katedra Nauczania i Ucznienia się z Wykorzystaniem Mediów na Uniwersytecie Bundeswehry w Monachium. Dzięki ścisłej współpracy wszystkich partnerów mogła powstać wszechstronna i elastyczna koncepcja, której szczególna wartość leży w rozsądnej integracji wideo-ewaluacji w już obecne struktury. W ten sposób powstała praktyczna i skuteczna forma realizacji we wszystkich krajach partnerskich, mimo różnic w systemach szkolenia.

Internetowa wideo-ewaluacja w kształceniu instruktorów nauki jazdy

Istotą dydaktyczną konceptu tworzy aktywne opracowywanie materiałów wideo użytych podczas zajęć za pomocą komentarzy. Forma pracy to autorefleksja w pracy indywidualnej bądź praca grupowa z innymi kandydatami na instruktorów oraz szkoleniowcami. Ma to nie tylko motywować do refleksji nad treścią materiałów wideo, ale również ma na celu doskonalenie

umiejętności wysławiania się oraz wymiany doświadczeń między uczestnikami. Dzięki temu usprawniane są kompetencje dydaktyczne kandydatów na instruktorów nauki jazdy.

(1) Nagranie wideo i przyporządkowanie poleceń

W pierwszym rzędzie szkoleniowcy wybierają poszczególne jednostki lekcyjne przeprowadzone w samochodzie przez kandydatów na instruktorów i nagrywają je na wideo. Nagrania te są umieszczane na zamkniętym portalu internetowym edubreak®CAMPUS, przyporządkowywane danemu kandydatowi na instruktora i opatrzone poleceniami dotyczącymi obserwacji i analizy. W ramach tych ćwiczeń kandydaci na instruktorów muszą skupić się na szczególnych (np. krytycznych, wyjątkowo ważnych, czy często występujących) aspektach materiału wideo i opatrzyć je w następnym kroku odpowiednimi komentarzami.

(2) Komentowanie materiału wideo online

Jak tylko materiały wideo znajdą się na portalu i zostaną opatrzone ćwiczeniami, uczestnicy logują się do swoich kont, aby przeczytać polecenia do zadań obserwacyjnych i analitycznych, postawionych im przez szkoleniowców. Następnie oglądają dany materiał wideo w programie edubreak®PLAYER i opracowują go zgodnie z poleceniami. W tym celu uczestnicy mogą zatrzymać nagranie wideo w każdym momencie, oznaczyć dane miejsce z dokładnością co do milisekundy oraz dodać w tym miejscu komentarz, w którym mogą obszernie opisać i przeanalizować daną sytuację. Poza umieszczeniem tekstu istnieją inne możliwości komentowania: za pomocą narzędzi do rysowania na obrazie można zaznaczyć konkretne elementy (np. znaki drogowe czy pojazdy przeoczone podczas nauki jazdy). Za pomocą systemu sygnalizacji świetlnej kandydaci na instruktorów mogą scharakteryzować dane sytuacje jako krytyczne (czerwony), niejasne (żółty) oraz poprawnie wykonane (zielony). Ponadto istnieje możliwość refleksji nad komunikatywnymi aspektami danej sytuacji (krytyką, wydawanymi poleceniami, wyjaśnieniami, pochwałami, jak również mimiką, gestyką i postawą ciała) i wystawienia oceny emocji związanych z daną sytuacją przy użyciu metafor pogodowych (np. pogoda słoneczna dla oznaczenia dobrego nastroju, burzowa dla oznaczenia atmosfery negatywnej).

(3) wspólne (kolaboratywne) opracowywanie materiału wideo

Jeśli forma zadanego ćwiczenia to przewiduje, już raz opracowany materiał wideo może zostać ponownie skomentowany przez innych uczestników. W ten sposób możliwe jest wspólne (kolaboratywne) opracowywanie materiału wideo (np. feedback do komentarzy, komentarze uzupełniające). Daje to możliwość nauki na podstawie doświadczeń i wiedzy innych uczestników. Na koniec szkoleniowca może każdemu uczestnikowi zamieścić w portalu komentarz do opracowanych przez niego ćwiczeń.

(4) wymiana między szkoleniowcami

Również szkoleniowcy mogą współpracować między sobą w obrębie portalu: z jednej strony mają możliwość wglądu w formę zastosowania wideo-ewaluacji przez swoich kolegów (również z zagranicy). Z drugiej zaś strony istnieje możliwość wymiany pomysłów i doświadczeń w zastosowaniu różnych ćwiczeń. W ten sposób szkoleniowcy mają szansę poznać inne systemy kształcenia i czerpać z nich wiedzę.

Dalszy rozwój projektu

U zarania projektu w centrum uwagi stała praktyczna faza szkolenia kandydatów na instruktorów jazdy, w której sami prowadzą pierwsze lekcje kursu (w obecności lub nie szkoleniowca). Jednakże uczestniczące instytucje starały się coraz lepiej dopasować koncepcję do istniejących potrzeb, co zaowocowało dalszym rozwojem projektu. W ten sposób zaistniały trzy nowe scenariusze zastosowania:

■ praktyczna lekcja jazdy

W ośrodkach szkolenia instruktorów godziny jazdy, podczas których kandydaci na instruktorów nauki jazdy sami prowadzą pojazdy, aby doskonalić swoje umiejętności kierowania, nagrywane są na wideo. Następująca po tym wideo-ewaluacja w Internecie pozwala kandydatom na instruktorów dostrzec ewentualne błędy popełnione podczas jazdy. Tym samym dana jest możliwość, aby kandydaci na instruktorów mogli postawić się w roli kursanta i doświadczyć tego, jak działają na niego polecenia szkoleniowca. Uwolnienie z ram sytuacyjnych pozwala im na autorefleksję i analizę powodów, dla których niektóre polecenia są jasne i zrozumiałe dla kursanta lub kursantki, inne zaś nogą być mylące.

■ prezentacje przykładowego nauczania na zajęciach z teorii

W swojej pracy zawodowej instruktorzy nauki jazdy poza zajęciami praktycznymi zobowiązani są również nauczać teorii. Jest to zupełnie inny wymiar nauczania ze względu na to, że instruktor skonfrontowany jest z całą grupą kursantów. W ramach szkolenia przyszli instruktorzy odbywają przed swoimi kolegami krótkie prezentacje nauczania teorii. Dzięki zastosowaniu wideo-ewaluacji przyszli instruktorzy mogą analizować swoje zachowanie, wyjaśnienia czy polecenia oraz przyjrzeć się, jakie oddziaływanie na kursantów mogą mieć te elementy nauczania.

■ dalsze doskonalenie zawodowe instruktorów nauki jazdy

Dobre kompetencje dydaktyczne odgrywają ważną rolę nie tylko dla przyszłych, ale także i dla doświadczonych instruktorów nauki jazdy. Po latach praktyki pojawia się pewna rutyna, a każdy instruktor wykształca swój indywidualny styl. Poprzez zastosowanie wideo-ewaluacji również doświadczeni instruktorzy powinni nauczyć się, że ich własne zachowanie jako nauczycieli i opiekunów powinno być poddawane ciągłej obserwacji i refleksji. Ponadto mogą mieć oni wgląd w to, jak inni instruktorzy rozwiązują problemy związane z nauczaniem. Zgodnie z nadrzędnym celem, wspólnie z kolegami i kierownictwem ośrodka instruktorzy mogą i powinni ukształtować w sobie wycucie „dobrej praktyki szkolenia”. Może się to przysłużyć do polepszenia rozwoju jakości „u podstaw” danej instytucji.

Produkty

Portal projektu

Portal internetowy edubreak®CAMPUS oferuje wielorakie funkcje. Poza edubreak®PLAYER wyposażonym w narzędzia do obróbki materiałów wideo portal posiada obszar ćwiczeniowy i wideo jak również E-Portfolio, w którym można zbierać wyniki pracy. Ponadto do dyspozycji administratorów jest wygodne w użyciu zarządzanie obszarem użytkowników, jak i panel dla szkoleniowców z zestawem narzędzi Feedback-Management. Obszar przeznaczony dla użytkownika oferuje różnorakie narzędzia społecznościowe, umożliwiające wymianę między użytkownikami. Dodatkowo stworzono listę często zadawanych pytań (FAQ) oraz opcję pomocy (support). Grupa docelowa portalu to kandydaci na instruktorów, instruktorzy nauki jazdy i szkoleniowcy z obszaru kształcenia i doskonalenia zawodowego instruktorów nauki jazdy.

Oprogramowanie do umieszczania materiałów wideo w portalu

Aby ułatwić użytkownikom umieszczanie materiałów wideo w portalu internetowym, stworzone zostało specjalne oprogramowanie. Po wykonaniu nagrania szkoleniowiec za pośrednictwem czytnika kart podłącza kartę pamięci z nagraniem do komputera. Następnie otwiera program edubreak®CU i przyporządkowuje każdemu filmowi danego kandydata na instruktora oraz polecenia z ćwiczeniami. Całą resztę program przejmuje automatycznie. Za pomocą jednego kliknięcia program konwertuje, komprymuje i umieszcza nagrania wideo w portalu.

Koncepcja transferu

W celu doskonalenia zawodowego instruktorów nauki jazdy opracowano koncepcję 'blended learning' (nauczanie metodami mieszanymi), która już jest wykorzystywana w wielu różnych krajach świata i może być dostosowywana do indywidualnych potrzeb.

Wyżej opisane produkty dostępne są obecnie w języku niemieckim. W razie zapotrzebowania oferujemy również wersje w języku danego kraju. Jeśli są Państwo zainteresowani naszą ofertą, proszę zwrócić się drogą e-mailową do Ghostthinker GmbH pod hasłem „edubreakDriving”.

Tytuł projektu:

Driver Instructor Education 2.0 (DRIE 2.0)

Numer projektu/ project number:

DE/09/LLP-LdV/TOI/147236

Czas trwania projektu:

01.10.2009 - 15.04.2011

Wykonawca projektu:

Ghostthinker GmbH, Niemcy

Partnerzy:

Europejskie Stowarzyszenie Ośrodków Szkolenia
Szkoła Nauki Jazdy Central, Eupen, Belgia
Szkoła Nauki Jazdy i Żeglarstwa Garda Latemar,
Bozen, Włochy
Fahrwelt Kern, Burgkirchen, Austria
KMH Fahrschule Schorsch Meier, Wolfratshausen,
Niemcy
startup fahrschule doppler, Grieskirchen, Austria
Uniwersytet Bundeswehry Monachium, Niemcy
Instytut Ruchu Drogowego Monachium Hunger
sp.z.o.o., Niemcy

Contacto:

Ghostthinker GmbH
Am Loisachbogen 7a
82515 Wolfratshausen (Alemania)
E-mail: vohle@ghostthinker.de
Web: <http://ghostthinker.de>

Universität der Bundeswehr München
(Universität Bundeswehry Monachium)
Professur für Lehren und Lernen mit Medien
Werner-Heisenberg-Weg 39
85577 Neubiberg (Alemania)
E-mail: tamara.ranner@unibw.de
Web: <http://lernen-unibw.de/>

Strona www:

<http://driver-instructor-education.org/>
<http://driver-in-edu.org/>
<http://www.adam-europe.eu/adam/project/view.htm?prj=5166>

Informacja o finansowaniu:

Projekt DRIE 2.0 został sfinansowany przez Komisję Europejską.
Za treść niniejszej publikacji odpowiedzialny jest wyłącznie autor; Komisja nie odpowiada za dalsze przetwarzanie zawartych w niej informacji.

DG Edukacja i Kultura

Program

„Uczenie się przez całe życie”

Ghostthinker
re|frame learning

Universität *der Bundeswehr*
München

VMV *Verkehrsinstitut München*

